

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 8C/8/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5616200194
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2016:5616200194.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš v právnej veci žalobcu v I. rade E. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom v F. Č.. XXX a žalobkyne v II. rade L. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom v F. Č.. XXX, obidvoch právne zastúpených advokátkou JUDr. Zuzanou Medveckou, so sídlom v Lipt. Mikuláši, Garbiarska 695, proti žalovanému EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, v konaní o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, samosudkyňou JUDr. Janou Haluškovou takto

rozhodol:

Súd u r č u j e, že Dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v článku II. bod 6 Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru reg. č. XXXXXXXXXXXXXXXX uzatvorenej dňa 30.04.2009 medzi žalobcom I. a žalobkyňou II. ako dlžníkmi a veriteľom Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155 j e n e p l a t n á.

Žalobcom súd n e p r i z n á v a právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá tvorí súčasť zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX z 30.04.2009, uzatvorenej medzi žalobcami a Q. Ú. W., Y..X.., W. dňa 30.04.2009, ktorá bola 12.09.2014 doručená zamestnávateľovi žalobkyne II. so žiadosťou žalovaného o vykonávanie zrážok z jej mzdy pre dlh, ktorého výšku žalovaný vyčíslil 4.993,81 eurami. Právny vzťah žalobcov s právnym predchodcom žalovaného je spotrebiteľský. Právny predchodca žalobcu vystupoval ako dodávateľ, žalovaní boli slabšou zmluvnou stranou - spotrebiteľmi. Ide o formulárový typ zmluvy bez individuálneho dojednania, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy bola žalovaným ako spotrebiteľom vnútená. Jej text bol vytlačený v zmluve o poskytnutí spotrebného úveru v článku II. bod 6.

Žalobca v I. rade na pojednávaní uviedol, že úver spolu so žalovanou II. ako manželkou čerpali na dokončenie rodinného domu. Nevie, o ktorý úver v poradí išlo. Mal zdravotné problémy, ale myslel, že sa zamestná. V súčasnosti pracuje na základe dohody o vykonaní práce a poberá invalidný dôchodok. Do dokončenia stavby rodinného domu bývali v nájomnom byte. Niekoľko rokov sa pokúšali dom predať, avšak bezvýsledne. Zmluvu o poskytnutí úveru si nečítal, nevyžiadal si ju domov na oboznámenie, lebo o tejto možnosti nevedel. Už vtedy nosil okuliare. Nepožiadal pracovníčku, ktorá s nimi zmluvu uzatvárala, ani manželku o prečítanie zmluvy. Z jeho invalidného dôchodku, ani zárobku z dohody o vykonaní zrážok zo mzdy zrážky nie sú vykonávané. Zo strany banky nebol upozornený na to, že uzatvára aj dohodu o zrážkach zo mzdy, zmluva mu len bola predložená na podpis. Banka nepožadovala od neho žiadnu záruku, len výmer o výške dôchodku.

Žalobkyňa v II. rade vypovedala, že zmluva im bola predložená na podpísanie, nečítali ju. Nešlo o prvý, ani druhý úver, ktorý v tom čase čerpali. Konkrétne z Q. banky čerpali dva úvery. Úver aj splácali. Majú záujem na jeho ďalšom splácaní, avšak bez zrážok zo mzdy. Dohodu o zrážkach zo mzdy považuje za neplatnú preto, že nebola upozornená na toto ustanovenie, ani poučená. Pracovníčka im povedala najdôležitejšie náležitosti zmluvy a ukázala, kde ju majú podpísať. Sama žalobkyňa II. si zmluvu nečítala, nežiadala o jej preštudovanie ani v banke, ani doma.

Právna zástupkyňa žalobcov poukázala na zakomponovanie dohody o zrážkach zo mzdy do časti zmluvy týkajúcej sa rôznych vyhlásení dlžníka. Žalobcovia neboli upozornení na to, že podpisujú aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Napriek vedomosti o tom, že žalobca I. je dôchodcom im banka úver poskytla. Nemožno preto hodnotiť skutočnosť, že žalobcovia čerpali ďalší úver, v ich neprospech. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí spĺňať náležitosti v zmysle § 551 Obč. zák., aj ostatné náležitosti pre platný právny úkon. Aj v konaní Okresného súdu Lipt. Mikuláš sp. zn. 11C/12/2015 žalobcovia argumentovali určitosťou, jasnosťou a zrozumiteľnosťou dohody o zrážkach zo mzdy. Vykonávaním zrážok zo mzdy by bol hradený aj dlh, na ktorý veriteľ nemal zákonný nárok. Žalobkyňa II. by stratila v prípade straty dispozície so mzdou možnosť uhrádzať nevyhnutné životné výdavky. V tom spočíva aj naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Vzniesla námietku premlčania vo vzťahu k všetkým nárokom, ktoré by mohli byť uplatňované zo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX. Navrhla doplniť dokazovanie výsluchom zamestnávateľa žalobkyne II., z ktorej mzdy boli realizované zrážky 12.04.2014 a 12.05.2014. Žalobkyňa II. vedie celkovo štyri súdne konania o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Ak by nebolo tomuto návrhu vyhovené, došlo by k nemožnosti domáhania sa súdnej ochrany. Žalobcovia podali spoločnú žalobu preto, že ide o vec bezpodielového spoluvlastníctva manželov, obaja boli v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom žalovaného.

Pasívna vecná legitímácia žalovaného je preukázaná oznámením z 22.03.2013 Q. Ú. W., Y.X., W. pre každého zo žalobcov o postúpení pohľadávky zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX z 30.04.2009 na žalovaného.

Fotokópiou zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru z 30.04.2009 je preukázané jej uzatvorenie medzi veriteľom Q. Ú. W., a.s., pob. Lipt. Mikuláš a spoludlžníkmi E. U. a L. U.. Jej predmetom je poskytnutie úveru 3.459 eur s lehotou splatnosti 84 mesiacov, výškou mesačnej anuitnej splátky 57,96 eur, dátumom splatnosti prvej anuitnej splátky 15.06.2009 a poslednej 30.04.2016, pri ročnej úrokovej sadzbe 9,9% ročne. Úver je spotrebný, zabezpečený podpísanou vlastnou blanko zmenkou. V článku II. bod 6 dlžník vyhlásil, že podpisom tejto zmluvy výslovne udeľuje súhlas v prípade, ak nesplní svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, aby banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka výkon zrážok zo mzdy až do úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasne aj dohodou o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len Obč. zák.) právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Obč. zák. neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Obč. zák. zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Podľa § 80 písm. c) Obč. súd. por. v návrhu na začatie konanie možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Postupujúc podľa označenej právnej úpravy súd žalobe vyhovel. Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom, slúži na zabezpečenie peňažnej pohľadávky. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Uvedené náležitosti Dohoda o zrážkach zo mzdy, uzatvorená účastníkmi konania 30.04.2009 neobsahuje. Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje predovšetkým výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená (cit.: „až do úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi“). Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky použitím slova „všetkých“ pri v poradí druhom úvere čerpanom žalobcami od Q. banky, a. s., je neurčité, preto neplatné podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejaviť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Podľa § 2 ods. 2 Obč. zák. v občianskoprávných vzťahoch, vrátane zmluvných vzťahov, majú účastníci rovnaké postavenie. Veriteľ vo vzťahu k spotrebiteľovi nie je vo vzťahu nadriadenosti a neprislúcha mu právo jednostranne určovať pre ktoré pohľadávky a v akej výške, ktoré v budúcnosti vzniknú, sa budú realizovať zrážky zo mzdy v prospech veriteľa.

Uvedená Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje formulárovú zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná. Svojím obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech spotrebiteľa, teda žalobu v I. rade aj žalobkyne v II. rade. Pri uzatváraní dohody dlžník spotrebiteľ musí poznať druh pohľadávky, ktorú zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a jej výšku. Dohoda o zrážkach zo mzdy je len všeobecná, zhotovená drobným písmom a vsunutá ako jedno zo zmluvných ustanovení v časti zmluvy obsahujúcej napr. súhlas so spracovaním osobných údajov.

Neurčité je aj zmluvné dojednanie Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 30.04.2009 týkajúce sa výšky splátok (teda rozsahu uhradzovacej funkcie zabezpečovacieho inštitútu zrážok zo mzdy), podľa ktorého dlžník vyhlásil, že výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom. Ide opäť o nejasné a neurčité, vzájomne si odporujúce dojednanie týkajúce sa výšky zrážok zo mzdy vzhľadom na to, že výška mesačných splátok úveru môže byť vyššia ako výška zrážok zo mzdy v zmysle exekučných predpisov. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobcovia ako spotrebiteľia nemali možnosť odmietnuť takéto zabezpečenie poskytnutého úveru. Žalovaný nevyvrátil tvrdenie žalobcov a nepreukázal ani to, že ich poučil o následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, hoci je uvedený postup osobitne dôležitý v prípade spotrebiteľských zmlúv. Podľa známeho rozhodnutia Európskeho súdneho dvora Asturcom C-40/08, ktoré je pre Slovenskú republiku prameňom práva, je povinnosťou súdu ex offo skúmať neprijateľné podmienky aj bez námietky účastníka konania. Nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym vonkajším zásahom (rozsudky Oceáno Gruppo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Mostaza Claro C-168/05). Možnosť skúmať aj bez návrhu nekalú povahu podmienky je prostriedkom vhodným na dosiahnutie výsledku stanoveného v čl. 6 Smernice 93/13/EHS, teda na zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného jej v čl. 7. Práve z uvedeného vyplýva naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení. Bez určenia neplatnosti Dohody by právne postavenie žalobcov ako dlžníkov bolo neisté a súčasne by bolo ohrozené ich právo na disponovanie so mzdou. Bolo nesporné, že na základe Dohody o zrážkach zo mzdy si žalovaný veriteľ uplatnil svoje právo a požiadal zamestnávateľa žalobkyne v II. rade o realizáciu zrážok zo mzdy.

Právna zástupkyňa žalobcov síce navrhla doplniť dokazovanie výsluchom zamestnávateľa žalobkyne II., ale neuviedla, ktoré okolnosti majú byť jeho svedeckou výpoveďou preukázané. K vznesenej námietke premlčania súd len konštatuje, že predmetom tohto konania nie je plnenie zo zmluvy, preto je irelevantná. Takisto je bez právneho významu, že zmluvu uzatvárali účastníci ako manželia. Pre to, aby súd vyhovel žalobe vo vzťahu ku každému žalobcovi je rozhodujúce, že každý z nich v uzatvorenej úverovej zmluve vystupuje ako dlžník (označený pojmom spoludlžník) a každý z nich uzatvoril dohodu o zrážkach zo mzdy samostatne.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 150 Obč. súd. por.. Z rýdzo procesného hľadiska žalobcovia boli v celom rozsahu v konaní úspešní, preto im vzniklo právo na náhradu trov konania v plnej výške. Súd však pri rozhodovaní o náhrade trov konania zvažoval všetky okolnosti prípadu, ako aj postoj účastníkov v konaní. Aj ochrana oprávnených záujmov spotrebiteľa ako slabšej strany sporu poskytovaná súdom musí mať svoje hranice. Obidvaja žalobcovia sú súdu osobne známi z úradnej činnosti. Sú účastníkmi veľkého množstva súdnych konaní práve z titulu uzatvorených spotrebiteľských úverových zmlúv. Žalobkyňa II. potvrdila, že aktuálne sa domáha neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy v štyroch súdnych konaniach. Je pravdou, že právny predchodca žalovaného poskytol žalobcom úver napriek zisteniu, že žalobca I. je dôchodcom. Jeho postup však nemožno hodnotiť v jeho neprospech; naopak išlo o ústretovosť a snahu pomôcť (dostávať dom) aj sociálne slabšiemu klientovi. Na druhej strane rovnako ako veriteľ mali svoje finančné možnosti a schopnosť splácať úver posúdiť hlavne žalobcovia. Žalobca v II. rade už bol v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu dôchodcom a dostatočným spôsobom neozrejmil, ako chcel naďalej splácať novo čerpaný úver v situácii, keď mal povinnosť splácať ďalšie, skôr čerpané úvery. Rovnako žalobkyňa II. neobjasnila, ako zo svojho príjmu, ktorý ani v súčasnosti nedosahuje ani priemernú mzdu národného hospodárstva, mala v úmysle splácať čerpaný úver. Úver žalobcovia čerpali na dokončenie stavby rodinného domu, ktorú začali, hoci mali zabezpečené riadne bývanie v nájomnom byte. Nešlo teda o úver, ktorý by museli nevyhnutne čerpať napr. na úhradu nevyhnutných nákladov na živobytie, na úhradu nákladov na elektrinu, na plyn, na potraviny. Žalobcovia zhodne vypovedali, že predloženú úverovú zmluvu si ani len neprečítali a bez rozmyslu ju podpísali. Ochrany svojich práv sa domáhajú až po uplynutí takmer 7 rokov od vzniku záväzkovo právneho vzťahu. Takéto konanie žalobcov súd nemôže hodnotiť inak, než ako ľahkovážny prístup k čerpaniu úverov, ktorý nemôže požívať ochranu práva bezhranične. Z týchto dôvodov súd žalobcom nepriznal náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline v troch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.